

Bruselj, 20. oktober 2023
(OR. en)

14518/23

ENER 564

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj: za generalno sekretarko Evropske komisije:
direktorica Martine DEPREZ

Datum prejema: 20. oktober 2023

Prejemnik: Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije

Št. dok. Kom.: COM(2023) 634 final

Zadeva: SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU,
EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU
REGIJ o reviziji strateškega načrta za energetska tehnologija (načrta
SET)

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2023) 634 final.

Priloga: COM(2023) 634 final

Bruselj, 20.10.2023
COM(2023) 634 final

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

o reviziji strateškega načrta za energetska tehnologija (načrta SET)

1. OKVIR POLITIKE: NAČRT SET ZA POSPEŠITEV PREHODA NA ČISTO ENERGIJO

Strateški načrt EU za energetska tehnologija (načrt SET)¹ podpira razvoj čistih, učinkovitih in stroškovno konkurenčnih energetskih tehnologij z usklajevanjem in sodelovanjem pri raziskavah in inovacijah na področju čiste energije, pri čemer združuje evropsko industrijo, akademske ustanove in vlade držav² iz načrta SET. Načrt SET ima osrednjo vlogo pri izvajanju razsežnosti raziskav, inovacij in konkurenčnosti energetske unije³. Ta načrt ima strukturiran učinek na skupne ukrepe na področju raziskav in inovacij, saj jim pomaga hitreje in učinkoviteje doseči skupne cilje energetskih raziskav.

Evropski zeleni dogovor⁴ in načrt REPowerEU⁵ določata strateške cilje za prehod na čisto energijo, vključno z razogljčenjem energetsko intenzivnih industrijskih panog in zmanjšanjem onesnaževanja. Industrijski načrt v okviru zelenega dogovora⁶ zagotavlja nadaljnjo usmeritev, saj z aktom o neto ničelni industriji⁷ in aktom o kritičnih surovinah⁸ kot gradnikoma poziva k bolj avtonomni in odpornejši industriji:

- cilj akta o kritičnih surovinah je zagotoviti zanesljivo oskrbo s kritičnimi surovinami z razvojem vrednostne verige EU ob hkratnem izboljšanju krožnosti in trajnosti proizvodnje kritičnih surovin;
- cilj akta o neto ničelni industriji je povečati zmogljivost EU za proizvodnjo strateških „neto ničelnih tehnologij“, da bi se približali vsaj referenčni vrednosti 40 % letnih potreb EU po uvedbi ustreznih tehnologij do leta 2030 ali jo dosegli, poleg tega pa je v aktu določen cilj 50 milijonov ton letne zmogljivosti shranjevanja CO₂ do leta 2030.

Poleg tega so v revidirani direktivi o energiji iz obnovljivih virov⁹ države članice pozvane, naj določijo okvirni cilj za inovativne tehnologije za pridobivanje energije iz obnovljivih virov v višini vsaj 5 % novih vzpostavljenih zmogljivosti za pridobivanje energije iz obnovljivih virov do leta 2030. Sporočilo „Novi ERP za raziskave in inovacije“¹⁰ in program politike evropskega raziskovalnega prostora¹¹ pozivata k boljši uskladitvi naložb in reform na področju raziskav in inovacij na nacionalni ravni in ravni EU za pospešitev zelenega in digitalnega prehoda.

Ta novi okvir politike poudarja potrebo po povečanju odpornosti, avtonomije in konkurenčnosti evropskega energetskega sistema in njegovih dobavnih verig z uporabo krožnih rešitev, osredotočenih na človeka, ob upoštevanju omejitev našega planeta.

¹ COM(2007) 723 final z dne 22. novembra 2007, Evropski strateški načrt za energetska tehnologija (načrt SET) „Na poti k prihodnosti z nizkimi emisijami ogljika“.

² Trenutno vse države članice EU ter Islandija, Norveška in Turčija.

³ COM (2015) 080 final, „Okvirna strategija za trdno energetska unija s podnebno politiko, usmerjeno v prihodnost“.

⁴ COM(2019) 640 final z dne 11. decembra 2019.

⁵ COM(2022) 230 final z dne 18. maja 2022.

⁶ COM(2023) 62 final z dne 1. februarja 2023.

⁷ COM(2023) 161 final z dne 16. marca 2023.

⁸ COM(2023) 160 final z dne 16. marca 2023.

⁹ [Sprejeta besedila – direktiva o energiji iz obnovljivih virov ***I – sredo, 14. september 2022 \(europa.eu\).](#)

¹⁰ COM(2020) 628 final z dne 30. septembra 2020.

¹¹ [Program politike evropskega raziskovalnega prostora \(europa.eu\).](#)

2. PREDNOSTNE NALOGE, DOSEŽKI IN NOVE USMERITVE NAČRTA SET

Dejavnosti načrta SET se prek 14 delovnih skupin za izvajanje¹² in povezanih evropskih tehnoloških in inovacijskih platform (ETIP) osredotočajo na šest prednostnih nalog razsežnosti raziskav, inovacij in konkurenčnosti energetske unije. V tem oddelku so ocenjeni dosežki načrta SET in opredeljene nove usmeritve.

Prednostna naloga 1: postati številka ena na svetu na področju obnovljivih virov energije

V okviru te prednostne naloge sta bila v načrtu SET opredeljena dva ukrepa: vključevanje tehnologije obnovljivih virov energije v energetske sisteme (ukrep 1) in znižanje stroškov teh tehnologij (ukrep 2). Prednostna naloga se izvaja v okviru petih delovnih skupin za izvajanje na področju posebnih tehnologij za energijo iz obnovljivih virov.

Delo načrta SET v zvezi z **vetrno energijo na morju**¹³ je zagotovilo platformo za pripravo načrta za raziskave in inovacije ter pomagalo povezati skupnost načrta SET s programom tehnološkega sodelovanja Mednarodne agencije za energijo na področju vetrne energije. Na področju **sončne fotovoltaike**¹⁴ je načrt SET pomagal uskladiti prizadevanja sodelujočih držav na področju raziskav in inovacij ter prispeval k znatnemu tehnološkemu napredku pri razvoju najučinkovitejše sončne celice na svetu doslej. Načrt SET je močno oblikoval raziskave in inovacije na področju **globoke geotermalne**¹⁵ energije, na primer v zvezi z znižanjem stroškov, in sicer z naprednimi tehnikami vrtanja in izdelave vrtin. Delovni tok na področju **oceanske energije**¹⁶ iz načrta SET je spodbudil pripravo strategije EU za energijo iz obnovljivih virov na morju¹⁷ ter pomagal pripraviti smernice za vzpostavitev zavarovalniškega in jamstvenega sklada za uvedbo obsežnih predstavitvenih projektov. Poleg tega je bil načrt SET podlaga za večino tem, povezanih s **koncentrirano sončno toplotno energijo**¹⁸, v programih EU za raziskave in inovacije Obzorje 2020¹⁹ in Obzorje Evropa²⁰. Kot rezultat tega je tehnologija napredovala ne le pri proizvodnji električne energije, temveč tudi pri inovativnih uporabah, kot je sončna toplota za industrijske procese in proizvodnjo obnovljivega vodika.

Vzpostavitev evropskega partnerstva za prehod na čisto energijo²¹ v okviru programa Obzorje Evropa je primer uspešnega medsektorskega sodelovanja EU v okviru načrta SET. Zahvaljujoč partnerstvu je bilo zbranih 500 milijonov EUR nacionalnih sredstev za podporo skupno dogovorjenim prednostnim nalogam na področju raziskav in inovacij, kar je šestkrat več kot v okviru programa Obzorje 2020. To kaže na potencial načrta SET za spodbujanje javnega financiranja v podporo skupnim ciljem. Te skupne dejavnosti z državami članicami

¹² https://setis.ec.europa.eu/implementing-actions_en

¹³ [IWG Wind Energy - IP.pdf \(europa.eu\)](#).

¹⁴ [SET Plan TWP PV Implementation Plan \(Izvedbeni načrt za fotovoltaike začasne delovne skupine v okviru načrta SET\) \(europa.eu\)](#).

¹⁵ [Implementation plan on deep geothermal energy.pdf \(europa.eu\)](#).

¹⁶ [SET Plan OCEAN ENERGY Implementation plan.pdf \(europa.eu\)](#).

¹⁷ COM(2020) 741, 19.11.2020.

¹⁸ [Initiative for Global Leadership in Concentrated Solar Thermal Technologies \(Pobuda za vodilni položaj v svetu na področju tehnologij za proizvodnjo koncentrirane sončne toplotne energije\) \(europa.eu\)](#).

¹⁹ https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-2020_en

²⁰ https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe_en

²¹ <https://cetpartnership.eu/>

dopolnjujejo dejavnosti, ki se financirajo iz programa Obzorje Evropa na področju energije, zlasti v okviru sklopa 5 (podnebje, energija in mobilnost) in sklopa 4 (industrija in digitalno področje).

Cilj revidiranega načrta SET bo omogočiti EU, da postane vodilna v svetu pri razvoju inovativnih tehnologij za energijo iz obnovljivih virov, in povečati proizvodno zmogljivost EU za tehnologije čiste energije v skladu z ambicijami industrijskega načrta v okviru zelenega dogovora, tako da se bo na odporen in konkurenčen način podvojil njen sedanjí delež energije iz obnovljivih virov, da bi do leta 2030 dosegla vsaj 42,5 %, pri čemer bi inovativne tehnologije za energijo iz obnovljivih virov predstavljale vsaj 5 % novih vzpostavljenih zmogljivosti za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov.

Poleg tega se bodo/bo z revidiranim načrtom SET:

- njegove dejavnosti razširile na vetrno energijo na kopnem ter geotermalne tehnologije z nizko (manj kot 125 °C) in srednjo temperaturo (125–225 °C), ki so se od začetka izvajanja načrta SET znatno razvile, vendar so za ohranitev konkurenčne prednosti EU še vedno potrebne raziskave in inovacije;
- ustanovljena nova medinstitucionalna delovna skupina za vodik za izvajanje strateškega programa raziskav in inovacij pilotnega projekta ERP za zeleni vodik²² v skladu s partnerstvom za čisti vodik in delovnim dokumentom služb Komisije o evropskih ukrepih na področju raziskav in inovacij v podporo „pilotnemu projektu ERP za zeleni vodik“²³;
- nadgradilo delo delovnih skupin za izvajanje v okviru načrta SET na področju fotovoltaike in koncentrirane sončne energije za uresničitev skupnega strateškega načrta za raziskave in inovacije na področju sončne energije²⁴, ki zajema fotovoltaiko, koncentrirano sončno toplotno energijo in nekoncentrirano sončno toplotno energijo.

Prednostna naloga 2: vzpostavitev pametnega energetskega sistema, osredotočenega na odjemalce

V okviru te prednostne naloge sta bila v načrtu SET opredeljena dva ukrepa, pri čemer je bil eden osredotočen na nove tehnologije in storitve za potrošnike (ukrep 3), drugi pa na odpornost in varnost energetskih sistemov (ukrep 4). Prednostna naloga se izvaja prek treh delovnih

²² Strokovne skupine v procesu načrta (2022), strateški načrt za raziskave in inovacije, ključne ugotovitve in sklepi procesa načrta za evropsko pobudo za raziskave in inovacije na področju zelenega vodika, končna različica

(https://www.bmbf.de/bmbf/shareddocs/downloads/files/SRIA_green_hydrogen.pdfhttps://www.bmbf.de/bmbf/shareddocs/downloads/files/SRIA_green_hydrogen.pdf).

²³ Vzpostavitev evropskega raziskovalnega prostora za čisti vodik – vloga naložb EU v raziskave in inovacije pri uresničevanju strategije EU za vodik. SWD(2022) 15 final, 20.1.2022.

²⁴ Glej sporočilo Strategija EU za sončno energijo COM(2022) 221 final.

skupin za izvajanje na področju energetskih sistemov²⁵, pozitivnih energetskih območij²⁶ in visokonapetostnega enosmernega toka²⁷.

Načrt SET pomaga usklajevati prednostne naloge EU in nacionalne prednostne naloge na področju raziskav in inovacij, povezane s pametnimi in integriranimi energetskimi sistemi prek delovnih skupin za izvajanje na področju energetskih sistemov ter evropske tehnološke in inovacijske platforme za pametna omrežja za energetski prehod (ETIP SNET). Slednja podpira pripravo in izvajanje akcijskega načrta EU za digitalizacijo energetskega sistema. Z načrtom SET se razvija celovit pristop k **pozitivnim energetskim območjem**²⁸, vključno s tehnološkimi, prostorskimi, regulativnimi, finančnimi, pravnimi, okoljskimi, socialnimi in ekonomskimi vidiki. Sodelovanje med pobudo za skupno načrtovanje programov Urbana Evropa, ključnimi deležniki in Komisijo je privedlo do sofinanciranja partnerstva za spodbujanje urbanega prehoda v okviru programa Obzorje Evropa.

Načrt SET daje od leta 2021 večji pomen razvoju in predstavitvi tehnologij enosmernega toka, začevši s tehnologijami **visokonapetostnega enosmernega toka** za visokonapetostne povezave na morju in kopnem.

Revidirani načrt SET bo pospešil razvoj inovativnih in prožnih rešitev za optimizacijo obstoječega omrežja, zlasti prilagajanja odjema in shranjevanja energije, katerih uporabo bo podpirala predlagana reforma zasnove trga električne energije²⁹. Te rešitve bodo pomagale povečati delež proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov³⁰, vključene v omrežje, da bi se do leta 2030 dosegel vsaj 65-odstotni delež. Načrt SET bo prav tako pospešil razvoj in uporabo inovativnih tehnologij, ki energetskemu sistemu zagotavljajo varnost, stabilnost in kibernetsko odpornost, za lažje spoprijemanje z vse večjo verjetnostjo motenj, ki jih povzročajo podnebne spremembe, in zunanjih groženj, ki jih povzroča človek.

Na lokalni ravni bodo nove rešitve, ki izhajajo iz revidiranega načrta SET, podprle mesta pri pospeševanju njihove zelene in digitalne preobrazbe ter prispevale k cilju misije za podnebno nevtralna in pametna mesta³¹, tj. vsaj 100 podnebno nevtralnih in pametnih mest do leta 2030. Revidirani načrt SET bo tudi razširil svoje področje uporabe na tehnologije nizko- in sredjenapetostnega enosmernega toka (LVDC in MVDC) za izkoriščanje mikroomrežij LVDC v stavbah, industrijskih objektih, podatkovnih centrih in polnilnih postajah za električna vozila. To bo zmanjšalo število pretvornikov (AC/DC in DC/AC) ter izboljšalo učinkovitost materialov in energijsko učinkovitost pri uporabi, kjer večino električne opreme poganja enosmerni tok.

²⁵ [SET Plan ENERGY SYSTEMS Implementation plan.pdf \(europa.eu\)](#).

²⁶ [Positive energy districts \(Pozitivna energetska območja\) \(europa.eu\)](#).

²⁷ https://setis.ec.europa.eu/system/files/2022-02/SETPlan_HVDC_DC_Tech_ImplementationPlan_Final.pdf.

²⁸ [Positive energy districts \(Pozitivna energetska območja\) \(europa.eu\)](#).

²⁹ COM(2023) 148 final.

³⁰ COM(2020) 562 final.

³¹ https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe/eu-missions-horizon-europe/climate-neutral-and-smart-cities_en

Prednostna naloga 3: razvoj in krepitev energijsko učinkovitih sistemov

V okviru te prednostne naloge so bili ukrepi načrta SET osredotočeni na nove materiale in tehnologije za stavbe³² (ukrep 5) ter energijsko učinkovitost za industrijo³³ (ukrep 6). Prednostna naloga se izvaja v okviru dveh delovnih skupin za izvajanje na področju energijske učinkovitosti stavb in industrije.

Delovna skupina za izvajanje na področju **energijske učinkovitosti stavb** je v zadnjih letih izvedla na stotine regionalnih, nacionalnih in vseevropskih projektov na področju raziskav in inovacij v gradbenem sektorju. Izvedbeni načrt delovne skupine za izvajanje je pomagal opredeliti področje uporabe partnerstva Built4People³⁴, partnerstva za prehod na čisto energijo³⁵ in partnerstva za spodbujanje urbanega prehoda³⁶, ki so podprti v okviru programa Obzorje Evropa. Delovna skupina za izvajanje tesno sodeluje tudi s partnerstvom Processes4Planet³⁷.

Da bi načrt SET pripomogel k povečanju **energijske učinkovitosti v industriji**, se je najprej osredotočil na dva energetske intenzivna sektorja (jeklo in kemikalije) ter dve medsektorski področji (integracija sistemov ter ogrevanje in hlajenje). Države, vključene v to delovno skupino za izvajanje, so se z industrijo in raziskovalnimi organizacijami dogovorile o skupnih prednostnih nalogah in ciljih na področju raziskav in inovacij, ki so se odražali v prednostnih nalogah financiranja, določenih v delovnih programih sklopa 5 programa Obzorje Evropa³⁸. Delovna skupina za izvajanje je tudi olajšala dialog med proizvajalci jekla in prispevala k vzpostavitvi partnerstva za čisto jeklo.

Leta 2021 so akterji načrta SET sprejeli strožje cilje glede podnebja in krožnosti ter v dejavnosti načrta SET vključili dva dodatna industrijska sektorja (cement ter celuloza in papir), s čimer so utrli pot večjemu povezovanju med industrijskimi sektorji, proizvodnjo energije iz obnovljivih virov in tehnologijami shranjevanja.

V revidiranem načrtu SET bodo razviti inovativni in stroškovno učinkoviti načini za prispevanje k vsaj podvojitvi letne stopnje prenove stavb med letoma 2020 in 2030 ter k temu, da bodo vse nove in obstoječe stavbe brez emisij do leta 2030 oziroma 2050 v skladu s predlagano revizijo direktive o energijsko učinkovitosti stavb³⁹. Njegove prednostne naloge na področju raziskav in inovacij bodo prispevale tudi k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov v industriji za 25 % do leta 2030⁴⁰ in k doseganju okvirnega cilja povečanja uporabe energije iz obnovljivih virov v industrijskem sektorju za 1,6 % na leto do leta 2030⁴¹. Prednostne naloge načrta SET na področju energijske učinkovitosti bodo usklajene in usmerjene v splošno zmanjšanje porabe primarne in končne energije⁴².

³² https://setis.ec.europa.eu/system/files/2021-02/set_plan_buildings_implementation_plan.pdf

³³ [EE-in-industry_Implementation-Plan_Rev2021_Final-Endorsed.pdf](https://ec.europa.eu/energy/electricity/ee-in-industry_implementation-plan_rev2021_final-endorsed.pdf) (europa.eu).

³⁴ [Built4People](https://built4people.eu) (ectp.org).

³⁵ <https://cetpartnership.eu/>

³⁶ <https://dutpartnership.eu/>

³⁷ <https://www.aspire2050.eu/p4planet/about-p4planet>

³⁸ Na primer za industrijsko upravljanje ogrevanja in hlajenja.

³⁹ COM(2021) 802 final.

⁴⁰ V primerjavi z letom 2015 – COM(2020) 562 final.

⁴¹ COM(2021) 557 final.

⁴² Direktiva 2023/1791 z dne 13. septembra 2023 o energetske učinkovitosti in spremembi Uredbe (EU) 2023/955 (prenovitev).

Revidirani načrt SET bo tudi:

- razširil področje delovanja delovne skupine za izvajanje na področju energijske učinkovitost stavb, da bi se več pozornosti namenilo toplotnim črpalkam ter s tem prispevalo k razširitvi inovacijske in proizvodne zmogljivosti EU za te tehnologije, katerih uvajanje se mora v gradbenem sektorju podvojiti, da bi v naslednjih petih letih dosegli skupno 10 milijonov enot;
- razširil področje delovanja delovne skupine za izvajanje na področju energijske učinkovitosti v industriji ter pospešil razvoj, povezovanje, preskušanje in potrjevanje ključnih tehnologij za konkurenčne, podnebno nevtralne in energetsko intenzivne panoge z ničelnim onesnaževanjem pred letom 2030, in sicer na podlagi industrijsko-tehnološkega načrta ERP za nizkoogljične tehnologije v energetsko intenzivnih panogah in evidentiranja industrijskih demonstratorjev.

Prednostna naloga 4: diverzifikacija in krepitev energetskih možnosti za trajnostni promet

V okviru te prednostne naloge so bili ukrepi iz načrta SET osredotočeni na povečanje konkurenčnosti EU v svetovnem sektorju baterij za e-mobilnost in stacionarno shranjevanje⁴³ (ukrep 7) ter obnovljiva goriva in bioenergijo⁴⁴ (ukrep 8) z delovnimi skupinami za izvajanje na področju baterij, obnovljivih goriv in bioenergije.

Z načrtom SET je bila vzpostavljena platforma „Evropa baterij“⁴⁵, ki združuje več kot 700 deležnikov v evropskem ekosistemu raziskav in inovacij na področju baterij, da bi razvili trajnostno in konkurenčno **vrednostno verigo baterij** v Evropi. To je utrlo pot skupno načrtovanemu partnerstvu BATT4EU v okviru programa Obzorje Evropa⁴⁶. Dejavnosti iz načrta SET zagotavljajo poglobljen vpogled v pristop vrednostne verige za **obnovljiva goriva in bioenergijo**, ki je na tem področju še posebej pomemben.

Revidirani načrt SET bo:

- olajšal razvoj in uporabo 100-odstotno obnovljivih, učinkovitih in medsebojno povezanih energetskih in prometnih sistemov za doseganje ciljev glede energije iz obnovljivih virov za leti 2030 in 2050 ter zadevnih ciljev zmanjšanja emisij v skladu s podnebnimi pravili EU ter uredbama RefuelEU za letalstvo⁴⁷ in FuelEU za pomorstvo⁴⁸;
- okrepil evropsko vrednostno verigo proizvodnje baterij, vključno z domačim pridobivanjem surovin in naprednih materialov ter možnostjo ponovne uporabe in recikliranja, da bi do leta 2030 dosegli samozadostnost;
- zagotavljal nadaljnje sodelovanje s platformo „Evropa baterij“ za podporo spremljanju vrednostne verige baterij;

⁴³ https://setis.ec.europa.eu/system/files/2021-05/set_plan_batteries_implementation_plan.pdf

⁴⁴ https://setis.ec.europa.eu/system/files/2021-07/setplan_bioenergy_implementationplan.pdf

⁴⁵ „Evropa baterij“ je tehnološka in inovacijska platforma [evropskega zavezništva za baterije](https://evropskega.zavezništva.za.baterije).

⁴⁶ <https://bepassociation.eu/>

⁴⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sl/ALL/?uri=CELEX%3A52021PC0561>

⁴⁸ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/PE-26-2023-INIT/sl/pdf>

- obravnaval inovativne tehnologije shranjevanja poleg elektrokemičnih baterij.

Prednostna naloga 5: spodbujanje ambicij na področju zajemanja, uporabe in shranjevanja ogljika

V okviru te prednostne naloge se je ukrep 9 iz načrta SET osredotočal na zajemanje in shranjevanje ogljika ter zajemanje in uporabo ogljika⁴⁹.

Načrt SET je zelo uspešen pri mobilizaciji več držav in deležnikov za delo na področju zajemanja, uporabe in shranjevanja ogljika. Iz tega izhajajoča izmenjava znanja in večja učinkovitost koristita predstavitvenim in celovitim projektom, na primer v cementni industriji⁵⁰. Rezultati, doseženi v okviru tega ukrepa, se uporabljajo kot referenca za nadaljnje hitro uvajanje zajemanja in shranjevanja ogljika ter zajemanja in uporabe ogljika, kot je predlagano v aktu o neto ničelni industriji.

Revidirani načrt SET bo uskladił cilje in dejavnosti z novim področjem energetske in podnebne politike, zlasti z aktom o neto ničelni industriji in industrijskim stebrom sporočila o trajnostnih ogljikovih krogih ter prihodnjo strategijo EU za zajemanje, uporabo in shranjevanje ogljika. Da bi se čim bolj povečal učinek revidiranega načrta SET, mora ta podpirati usklajene javno-zasebne ukrepe, namenjene razvoju poslovnih primerov in modelov sodelovanja za nastajajoče vrednostne verige zajemanja, shranjevanja ali uporabe ogljika (vključno s predkonkurenčno oceno možnosti shranjevanja na regionalni in nacionalni ravni) v podporo gospodarskemu delovanju vsaj 50 milijonov ton letne zmogljivosti vbrizgavanja CO₂ do leta 2030 v slanih vodonosnikih in na izčrpanih ogljikovodikovih poljih v EU.

Prednostna naloga 6: ohranjanje in krepitev varnosti pri uporabi jedrske energije

V okviru te prednostne naloge so bili ukrepi iz načrta SET osredotočeni na jedrsko varnost med obratovanjem in razgradnjo (ukrep 10) s povezanim delovnim procesom⁵¹.

Načrt SET zagotavlja platformo za dialog za države članice, ki uporabljajo ali so pripravljene uporabljati jedrske tehnologije v svoji mešanici energijskih virov ali pri drugih uporabah (npr. v nuklearni medicini⁵²). Sodelovanje v okviru načrta SET je privedlo tudi do skupnega programa EERA za jedrske materiale⁵³, katerega cilj je izboljšati varnost in učinkovitost elektrarn ter izpolnjevanje pogojev za napredne sisteme jedrske cepitve in fuzije. Načrt SET je podpiral tudi sedanja in načrtovana evropska sofinancirana partnerstva⁵⁴.

⁴⁹ https://setis.ec.europa.eu/system/files/2021-04/set_plan_ccus_implementation_plan.pdf

⁵⁰ <https://www.leilac.com/project-leilac-2/>

⁵¹ https://setis.ec.europa.eu/implementing-actions/nuclear-safety_en#documents

⁵² [Akcijski načrt SAMIRA \(europa.eu\)](http://www.eera-jpnm.eu/).

⁵³ <http://www.eera-jpnm.eu/>

⁵⁴ Ravnanje z radioaktivnimi odpadki, odlaganje v geološke formacije in razgradnja (EURAD); jedrski materiali za izboljšanje varnosti in učinkovitosti elektrarn ter izpolnjevanja pogojev za napredne sisteme jedrske cepitve in fuzije; zaščita pred sevanjem (PIANOFORTE), ki podpira tudi izvajanje strateškega programa za uporabo radiološke tehnologije ionizirajočega sevanja v medicini; raziskave fuzijske energije v okviru programa EUROfusion.

Revidirani načrt SET bo pomagal ohranjati in krepiti varnost jedrske energije, pri čemer bo upošteval tudi napovedano ambicijo 14 držav članic⁵⁵ (jedrsko zavezništvo⁵⁶), da do leta 2050 v EU zagotovijo do 150 GW zmogljivosti za proizvodnjo električne energije (s sedanjih približno 100 GW). To naj bi vključevalo vsaj 30–45 novozgrajenih velikih reaktorjev in malih modularnih reaktorjev.

V revidiranem načrtu SET bo večji poudarek na malih modularnih reaktorjih, diverzifikaciji dobavne verige, industrijskih vozliščih ter spodbujanju razvoja centrov odličnosti, kompetenc in razpoložljivosti vrhunskih raziskovalnih infrastruktur.

3. PRIPRAVA NAČRTA SET NA NOVE ENERGETSKE IN PODNEBNE AMBICIJE: OBRAVNAVANJE MEDSEKTORSKIH VPRAŠANJ

Prednostne naloge, ukrepe in delovne skupine za izvajanje iz načrta SET bi morale spremljati nove prednostne naloge v zvezi z medsektorskimi vprašanji za pospešitev razvoja in uporabe čistih in učinkovitih energetske tehnologij⁵⁷. V revidiranem načrtu SET bo uporabljen pristop projektne skupine za obravnavanje naslednjih medsektorskih vprašanj:

Digitalizacija je ključna za energetski prehod, saj lahko z virtualizacijo izboljša učinkovitost številnih delov energetskega sistema ter zniža stroške raziskav in poskusov⁵⁸. Zagotavljanje enostavnega komuniciranja in prožnosti pametnejših sredstev bo pomembno za uravnoteženje ponudbe in povpraševanja v našem energetskega sistemu, saj bo olajšalo vključevanje decentraliziranih obnovljivih virov energije in zmanjšalo njihovo omejevanje. Digitalizacija bo ključna za podporo prožnosti, ki jo energetsko intenzivne panoge potrebujejo za odzivanje na izzive, kot sta elektrifikacija ali nestanovitna oskrba z energijo. Digitalne rešitve lahko tudi okrepijo povezovanje trgov in opolnomočijo odjemalce pri energetskem prehodu.

Revidirani načrt SET bo podpiral tesnejše sodelovanje med digitalnimi in energetskega področji v vseh strateških tehnoloških vrednostnih verigah v programih EU ter nacionalnih programih raziskav in inovacij. Kot je bilo napovedano v akcijskem načrtu EU za digitalizacijo energetskega sistema, bo Komisija v okviru programa za digitalno Evropo, ki se osredotoča na energijo, vzpostavila platformo za zbiranje inovatorjev iz energetskega in digitalnega sektorja iz celotne EU (Gathering Energy and Digital Innovators from across the EU – GEDI-EU) za sodelovanje med deležniki načrta SET in evropskimi vozlišči za digitalne inovacije ter obrati za preizkušanje umetne inteligence in poskuse z njo.

Poleg tega bo skupnost načrta SET Komisiji pomagala pri pripravi političnih pobud za digitalno in trajnostno preobrazbo energetskega sistema EU.

⁵⁵ Belgije, Bolgarije, Hrvaške, Češke, Estonije, Finske, Francije, Madžarske, Nizozemske, Poljske, Romunije, Slovenije, Slovaške in Švedske.

⁵⁶ https://www.ecologie.gouv.fr/sites/default/files/nuclear%20alliance%20statement_VEN.pdf

⁵⁷ Evropska komisija, Generalni direktorat za raziskave in inovacije, končno poročilo o vmesni oceni načrta SET, Urad za publikacije Evropske unije, 2022
<https://data.europa.eu/doi/10.2777/939719>
<https://data.europa.eu/doi/10.2777/939719>

⁵⁸ COM(2022) 552 final – „Digitalizacija energetskega sistema – akcijski načrt EU“.

Omejitev planeta je treba spoštovati z izboljšanjem **krožnosti** (možnost recikliranja in ponovne uporabe) in učinkovitosti **materialov** za čisto energijo ter drugih nizkoogljičnih tehnologij in infrastruktur s pristopom življenjskega cikla (npr. razvoj naprednih trajnostnih materialov in zmanjšanje porabe materialov/vode v proizvodnih procesih) ter z večjim vlaganjem v raziskave o nadomeščanju materialov, da se zagotovi odpornost evropskih dobavnih verig za čisto energijo. V akcijskem načrtu za krožno gospodarstvo je predlagana okrepitev vloge ciljev krožnega gospodarstva v prihodnjih revizijah nacionalnih energetske in podnebne načrtov, hkrati pa je poudarjeno, da je treba v okviru pravil o državni pomoči ter po potrebi v drugih podnebnih politikah podpreti možnosti za razvoj in uvedbo tehnologij za čisto energijo.

Revidirani načrt SET bo podpiral načela krožnosti z vključevanjem predelave, recikliranja in nadomeščanja kritičnih surovin v raziskave, razvoj in proizvodnjo tehnologij čiste energije.

Upoštevati je treba **družbene potrebe**, da se zagotovi pravičen, pošten in družbeno sprejemljiv prehod za vse kot sredstvo za olajšanje razvoja in izvajanja nizkoogljičnih energetske tehnologij in infrastruktur (npr. z boljšim razumevanjem pomislekov javnosti, kot so energijska revščina ali nastajajoče težave, povezane z zdravjem in varnostjo delavcev na „zelenih“ delovnih mestih, ter njihovim večjim udejstvovanjem in udeležbo).

Revidirani načrt SET bo temeljil na pristopu, osredotočenem na uporabnika, in sicer z vključevanjem vprašanj, kot so zdravje, spol, varnost, zaščita, dostopnost, cenovna ugodnost ter potrebe starajočih se ali invalidnih odjemalcev, v vse ukrepe.

Izpopolnjevanje in preusposabljanje delovne sile sta bistvenega pomena za izpolnjevanje potreb po delovni sili novega energetskega in družbenega modela. Doslej je 14 držav članic⁵⁹ v svoje nacionalne načrte za okrevanje in odpornost vključilo naložbe in reforme na področju zelenih spretnosti in delovnih mest, ki skupaj znašajo približno 1,5 milijarde EUR⁶⁰. Druga sredstva za podporo zelenim spretnostim in delovnim mestom so predvidena v okviru Evropskega socialnega sklada plus (ESS+, 5,8 milijarde EUR) in mehanizma za pravični prehod (3 milijarde EUR). Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR) dopolnjuje ESS+ z naložbami v spretnosti, izobraževanje in usposabljanje, vključno z infrastrukturo (1,8 milijarde EUR). Program Obzorje Evropa zagotavlja ciljno usmerjeno podporo Evropski akademiji za vodik, ki združuje veliko zaveznitvo univerz in institucij. Program Enotni trg vključuje podporo Akademiji za sončno energijo. Poleg tega Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo (EIT) ter njegove skupnosti znanja in inovacij (SZI), ki delujejo na različnih področjih, kot so energija, surovine in podnebje, ponujajo širok nabor programov izobraževanja in usposabljanja z močno podjetniško in inovacijsko komponento. Večina teh programov je že na voljo v kampusu EIT⁶¹ in prispeva k razvoju talentov na področju globokih tehnologij⁶².

⁵⁹ Grčija, Španija, Francija, Hrvaška, Portugalska, Slovenija, Irska, Estonija, Litva, Romunija, Nizozemska, Ciper, Finska in Danska.

⁶⁰ Podatki z dne 18. avgusta 2023. Temeljijo na metodologiji označevanja stebrov za preglednico kazalnikov okrevanja in odpornosti ter ustrezajo ukrepom, dodeljenim področju politike „zelenih spretnosti in delovna mesta“ kot primarnemu ali sekundarnemu področju politike.

⁶¹ <https://eit-campus.eu/>

⁶² <https://www.eitdeeptechtalent.eu/>

Ne glede na ta sredstva, ki so na voljo na evropski ravni, je treba naložbe v znanja in spretnosti financirati predvsem z drugimi javnimi in zasebnimi naložbami, trenutno financiranje pa ne zadostuje za zadovoljitev potreb.

Komisija močno spodbuja države iz načrta SET, naj sodelujejo v novem obsežnem partnerstvu EU za spretnosti na področju energije iz obnovljivih virov na kopnem v okviru pakta za znanja in spretnosti ter preučijo možnosti financiranja iz programov ESS+, ESRR in Sklada za pravični prehod, če je to ustrezno in v skladu s cilji programov.

Revidirani načrt SET bo podpiral evropske akademije za neto ničelne industrije, napovedane v aktu o neto ničelni industriji⁶³, in sicer na podlagi izkušenj Evropske akademije za baterije⁶⁴. Vsaka akademija si bo prizadevala za usposabljanje 100 000 ljudi v prvih treh letih.

Za podpiranje okrevanja Evrope ter povečanje njene konkurenčnosti in vodilnega položaja v svetu na področju tehnologije morajo dejavnosti načrta SET **pospešiti uvajanje** rezultatov raziskav in inovacij **na trg**. To pomeni, da je treba industrijske procese, proizvodne potrebe in njihove stroške vključiti v tehnološki razvoj. Za pospešitev uvajanja na trg bi morali biti inovatorji in razvijalci tehnologij sposobni učinkovito in hitro preveriti možnost proizvodnje svojega izdelka v profesionalni in dostopni tehnološki infrastrukturi ter prejeti evidenco pred certificiranjem in oceno življenjskega cikla. To bo potencialnim vlagateljem pomagalo pri sprejemanju informiranih odločitev na podlagi možnosti proizvodnje in skladnosti z obstoječimi predpisi. Po vzpostavitvi bodo regulativni peskovniki, predlagani v aktu o neto ničelni industriji, v veliko podporo inovatorjem, razvijalcem in vlagateljem. Mehanizem za okrevanje in odpornost je tudi omogočitveno orodje na tem področju, na katerem so bili v nacionalne načrte za okrevanje in odpornost vključeni ukrepi v višini 15 milijard EUR za raziskave in inovacije za blažitev podnebnih sprememb, prilagajanje nanje in krožno gospodarstvo.

V revidiranem načrtu SET bodo izmenjane dobre prakse v zvezi z regulativnimi vprašanji, in sicer s povezovanjem s platformo za neto ničelno Evropo, kjer bi moral biti zastopan. Opredelil bo potrebe po tehnoloških infrastrukturah v EU in njihovo izvedljivost s povezavo na evropski pristop k tehnološkim infrastrukturam v okviru programa politike evropskega raziskovalnega prostora.

Revidirani načrt SET bo vzpostavil trdne povezave med evropskimi tehnološkimi in inovacijskimi platformami in industrijskimi zavezništvom (evropskim zavezništvom za baterije, evropskim zavezništvom za čisti vodik in zavezništvom industrije solarne fotovoltaike), spodbujal razvoj izvedljivih naložbenih projektov in proizvodne zmogljivosti na področju tehnologij čiste energije v EU ter obravnaval tržne, regulativne, infrastrukturne in tehnološke ovire za njihovo obsežno uvajanje.

⁶³ Npr. tehnologije solarne fotovoltaične in sončne toplotne tehnologije, tehnologije obnovljivega vodika in surovine.

⁶⁴ Evropsko akademijo za baterije vodi InnoEnergy, skupnost znanja in inovacij (SZI) Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo (EIT).

Revidirani načrt SET bi moral **izboljšati dostop do financiranja, zlasti za povečanje inovacij**. EU je leta 2021 za raziskave in inovacije porabila 328 milijard EUR, kar je 2,26 % BDP⁶⁵. Ta delež je bil precej manjši od deleža na Japonskem (3,26 %) in v ZDA (3,45 %). Jasno je, da je treba okrepiti prizadevanja za doseg cilja EU glede javne in zasebne porabe v višini 3 % BDP⁶⁶. Čeprav je večina držav članic povečala svoje javne naložbe v prednostne naloge energetske unije na področju raziskav in inovacij, so bile te naložbe v letu 2021 kot delež BDP manjše od ravni pred letom 2016. Zasebne naložbe so bile sorazmerno manjše od naložb v velikih konkurenčnih gospodarstvih, kot so Kitajska, Japonska in Južna Koreja. EU je bila leta 2022 z 19 % svetovnih naložb tveganega kapitala v podjetja, ki se ukvarjajo s tehnologijami čiste energije, na tretjem mestu za ZDA in Kitajsko⁶⁷.

To poudarja potrebo po uporabi vseh javnih finančnih instrumentov EU (kot so nepovratna sredstva, posojila in navidezni lastniški kapital), vključno z novo platformo za strateške tehnologije za Evropo⁶⁸ (STEP) za spodbujanje zasebnega kapitala (npr. iz investicijskih skladov, bank in pokojninskih skladov) za prednostne naloge načrta SET, da bi se čim bolj povečali obseg, kakovost in učinek naložb na področju raziskav in inovacij ter pospešilo uvajanje. Čim bolj bi bilo treba izkoristiti instrumente za premostitev vrzeli med naložbami javnega in zasebnega sektorja, kot so produkt zelenega prehoda in skupni produkt lastniškega kapitala v okviru sklada InvestEU⁶⁹ ter program Breakthrough Energy Catalyst⁷⁰. Evropske tehnološke in inovacijske platforme iz načrta SET so v dobrem položaju, da opredelijo morebitne ovire in priporočijo možne rešitve za spodbujanje takih zasebnih in javnih naložb.

Področje uporabe in dejavnosti načrta SET so zelo usklajeni s področjem uporabe in dejavnostmi sklada za inovacije, ki je ključni instrument financiranja EU za uvajanje nizkoogljčnih tehnologij na področju proizvodnje energije iz obnovljivih virov, shranjevanja energije, zajemanja, uporabe in shranjevanja ogljika, energetske intenzivnih panog, neto ničelne mobilnosti in stavb. Prizadevati bi si bilo treba za sinergije in dopolnjevanje med dejavnostmi načrta SET in skladom za inovacije. V zvezi s tem se bodo v začetku leta 2024 začeli izvajati usklajevalni ukrepi, ki se financirajo iz sklopov 4 in 5 programa Obzorje Evropa na glavnih področjih sklada za inovacije.

Partnerstvo za prehod na čisto energijo bo ključnega pomena za razširjeno področje uporabe revidiranega načrta SET, saj bo podpiralo povezave med instrumenti financiranja in izboljšalo dostop do trga tehnologij za čisto energijo. Evropska zveza za energetske raziskave bo dopolnjevala delo partnerstva z organizacijo skupnih programov med raziskovalnimi inštituti in akademskimi ustanovami.

Akterji, vključeni v revidirani načrt SET, bi si morali prizadevati za zagotovitev večje finančne podpore za partnerstvo za prehod na čisto energijo, ki se sofinancira v okviru programa Obzorje Evropa, da bi podprli večje ambicije, vključno z okrepljenim sodelovanjem med evropskimi

⁶⁵ Vir: Eurostat.

⁶⁶ Sklepi Evropskega sveta z dne 23. marca 2023, [pdf \(europa.eu\)](#).

⁶⁷ Vir: poročilo o napredku na področju konkurenčnosti za leto 2022.

⁶⁸ https://commission.europa.eu/system/files/2023-06/COM_2023_335_1_EN_ACT_part1_v11.pdf

⁶⁹ [Sklad InvestEU \(europa.eu\)](#).

⁷⁰ <https://breakthroughenergy.org/our-work/catalyst/>

tehnološkimi in inovacijskimi platformami v okviru foruma za evropske tehnološke in inovacijske platforme⁷¹. Prizadevati bi si bilo treba za sinergije in dopolnjevanje med dejavnostmi načrta SET in skladom za inovacije.

Komisija poziva države načrta SET, naj povečajo prizadevanja za porabo 3 % svojega BDP za raziskave in inovacije ter spodbujajo širitev inovacij.

4. UPRAVLJANJE, SPREMLJANJE IN POROČANJE

Načrt SET bo moral prenoviti svoj model upravljanja, da bi uresničil cilje evropskega zelenega dogovora, načrta REPowerEU in industrijskega načrta v okviru zelenega dogovora. V ta namen Komisija predlaga povečanje legitimnosti usmerjevalne skupine za načrt SET, tako da se ta nadgradi v strokovno skupino, po možnosti kot podskupino v okviru evropskega raziskovalnega prostora, in razširi njen mandat na zagotavljanje strateških usmeritev za razvoj in izvajanje načrta SET. Predlaga tudi ustanovitev namenskih, časovno omejenih projektnih skupin za vključitev medsektorskih vprašanj v delo v okviru načrta SET in okrepitev medsektorskega sodelovanja med delovnimi skupinami za izvajanje v okviru načrta SET. Komisija bo spodbujala sodelovanje vseh držav iz načrta SET v tej strokovni skupini, njihove dejavnosti pa bi bilo treba usklajevati s predstavniki držav članic EU in pridruženih držav v programu Obzorje Evropa.

Komisija bo prek informacijskega sistema za načrt SET (SETIS) sistematično spremljala napredek in dosežke revidiranega načrta SET ter poročala o njih in s ključnimi kazalniki uspešnosti evidentirala razvoj na področju evropskih raziskav in inovacij. Te informacije bodo vključene v letno poročanje o energetske unije in se bodo razširjale na letnih konferencah o načrtu SET. Poleg tega bodo podpirale države članice pri uvajanju inovativnih tehnologij za obnovljive vire energije v skladu z revidirano direktivo o energiji iz obnovljivih virov⁷².

Načrt SET je bistven za uresničevanje pete razsežnosti energetske unije (raziskave, inovacije in konkurenčnost)⁷³. Zato bi morale države članice v svoje nacionalne energetske in podnebne načrte (NEPN) vključiti nacionalne cilje, ki izhajajo iz načrta SET, ter dejavnosti raziskav in inovacij, vključno s preučevanjem sinergij med drugimi ustreznimi nacionalnimi skladi in dejavnostmi⁷⁴. V NEPN bi bilo treba oceniti tudi ustreznost nacionalnega financiranja za dejavnosti raziskav in inovacij. Ocena, ki jo je Komisija izvedla za ta del NEPN, vključno s poročili o napredku in njihovimi posodobitvami, bo vključena v njeno splošno oceno dosežkov načrta SET. Poleg tega Komisija poziva države članice, naj na nacionalni ravni okrepijo sodelovanje med svojo skupnostjo načrta SET in akterji, pristojnimi za NEPN.

⁷¹ Forum za evropske tehnološke in inovacijske platforme razvija in vzdržuje reden, stalen in strukturiran dialog med enajstimi evropskimi tehnološkimi in inovacijskimi platformami.

⁷² Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (prenovitev), (UL L 328, 21.12.2018, str. 82).

⁷³ Uredba (EU) 2018/1999. Uredba (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, spremembi uredb (ES) št. 663/2009 in (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU in 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 2009/119/ES in (EU) 2015/652 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 328, 21.12.2018, str. 1).

⁷⁴ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022XC1229\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022XC1229(02))

Na evropski ravni bo imel novi načrt SET večjo vlogo pri pripravi letnih poročil o napredku na področju konkurenčnosti tehnologij čiste energije, ki je še eno orodje energetske unije. Ta letna poročila Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu so zato pomemben način izmenjave informacij o izvajanju načrta SET.

Načrt SET bi moral postati tudi glavno orodje za spodbujanje raziskav na področju čiste energije v evropskem raziskovalnem prostoru, zlasti v zvezi z medsektorskimi vprašanji, kot so spretnosti, krožnost, dostop do trga, digitalizacija in socialne zahteve. Komisija bo zagotovila letno izmenjavo med načrtom SET in forumom ERP, da bi ocenila vzajemne dosežke in uskladitev dejavnosti. Hkrati bo okrepila tudi izmenjave med usmerjevalno skupino za načrt SET in predstavniki vlad energetske unije.

Načrt SET bi moral imeti pomembno vlogo pri oblikovanju in izvajanju ustreznih energetskih in raziskovalnih strategij ter zakonodaje EU, zlasti akta o neto ničelni industriji. O svojih dosežkih bi moral redno poročati ustreznim odborom Evropskega parlamenta in Sveta. Višja raven politične podpore in zavezanosti načrtu SET bo zagotovila večjo skladnost med različnimi nacionalnimi ukrepi ter mobilizirala in spodbudila več naložb v raziskave, razvoj in uvajanje tehnologij čiste energije v javnem in zasebnem sektorju.

5. SKLEPNE UGOTOVITVE

Komisija priznava prispevek načrta SET k podnebnim in energetskim ciljem EU ter njegov potencial, da prispeva k večji konkurenčnosti industrije in odpornejšim evropskim dobavnim verigam s krepitvijo sodelovanja med sodelujočimi državami, industrijo in raziskovalnimi inštituti.

Vendar je treba cilje, strukturo upravljanja in delovne skupine za izvajanje načrta SET spremeniti, da bi še bolj prispevali k ciljem evropskega zelenega dogovora, načrta REPowerEU in industrijskega načrta v okviru zelenega dogovora, s čimer bi pospešili prehod na čisto energijo in povečali konkurenčnost EU.

V ta namen bo Komisija tesno sodelovala z državami iz načrta SET, usmerjevalno skupino za načrt SET in drugimi ustreznimi deležniki, po potrebi tudi z novimi akterji in projektnimi skupinami, da bi razvila in uresničila nove ukrepe in cilje.

Komisija poziva vse sodelujoče države, naj okrepijo svojo udeležbo in povečajo svoja prizadevanja pri podpiranju raziskav in inovacij na področju inovativnih rešitev za čisto energijo ter razvoju in uvajanju teh rešitev ter naj še naprej prispevajo k financiranju in izvajanju pobud načrta SET s pristopom skupnega načrtovanja.

Svet in Parlament poziva, naj se dogovorita o okrepitvi načrta SET, kot je določeno v tem sporočilu.